Memòria justificativa sobre l'encàrrec dels treballs de valoració numismàtica i material arqueològic dels decomisos dels Mossos d'Esquadra i dels Agents Rurals durant el 2027 per a realitzar informes de valoració previs a la proposta d'expedients sancionadors

Justificació

Una de les funcions i competències que té assignades el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic (recollides a l'article 28 i 29 del DECRET 164/2019, de 16 de juliol, de reestructuració del Departament de Cultura, DOGC 7920 de 18.07.2019) és la de vetllar per l'aplicació correcte de les normes que regulen el patrimoni arqueològic i paleontològic en coordinació amb els servei territorials del Departament i instar, si escau, la incoació del procediment sancionador corresponent.

Així mateix al capítol II de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (en endavant LPCC) , regula el règim sancionador i la classificació de les infraccions sobre els béns de patrimoni cultural. Entre aquestes infraccions, i pel que fa al patrimoni arqueològic en destaquen:

a) L'incompliment de les obligacions de comunicació del descobriment de restes arqueològiques i de lliurament dels béns trobats.
b) La realització d'intervencions arqueològiques sense autorització del Departament de Cultura.
c) La realització d'intervencions sobre béns culturals d'interès nacional i sobre espais de protecció arqueològica sense llicència urbanística o incomplint-ne els termes.

Els darrers anys, tant el cos d'Agents Rurals de la Generalitat de Catalunya, com el cos de Mossos d'Esquadra han detectat i denunciat un augment de les activitats il·lícites d'ús de detectors de metalls per a l'extracció de materials arqueològic (metàl·lic) i també de la venda il·legal de material arqueològic i paleontològic en diverses plataformes de comerç digital. Quan detecten aquestes pràctiques es fa un comís per presumpte delicte contra el patrimoni

arqueològic, traslladen la denúncia i acte de comís junt amb els materials requisats al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic , per tal que pugui fer un informe valoratiu i decidir si s'envia la denúncia a fiscalia (com a delicte contra el patrimoni) o bé es proposa iniciar el procés sancionador (com a infracció administrativa).

Entre aquestes denúncies destaquen les activitats realitzades per arqueofurtius, és a dir, persones que realitzen extraccions de materials amb ús de detector de metalls - extracció que podria considerar-se una 'intervenció arqueològica' en un jaciment arqueològic (en tant que fan moviments de terres) o en indrets que, tot i que encara no consten com a jaciment, podrien ser-ho, amb l'objectiu d'adquirir una peça arqueològica metàl·lica (considerada domini públic[1]) per a un ús personal o fins hi tot per a la venda, activitat també considerada il·lícita. Amb aquesta pràctica vulneren els articles recollits a la LPCC tipificats amb a infraccions administratives, però també , poden estar considerades delictes contra el patrimoni en el Codi Penal.

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic té la competència de fer les valoracions dels materials que provenen d'aquestes denúncies i proposar, si s'escau, l'inici del procediment sancionador, i col·laborar amb els cossos de Mossos d'Esquadra i Agents Rurals. És per això que necessita tramitar la contractació dels treballs de valoració numismàtica i material arqueològic dels decomisos dels Mossos d'Esquadra i dels Agents Rurals durant el 2027, per a realitzar informes de valoració previs a la proposta d'expedients sancionadors

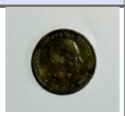
Tasques implicades

L'objectiu de les tasques impliquen la redacció d'un informe valoratiu de les peces comissades majoritàriament monedes de diverses cronologies, però també material arqueològic o de caràcter històric metàl·lic, doncs la majoria han estat extretes mitjançant la detecció de metalls.

[1] Article 53 de la LPCC: Titularitat dels descobriments. Els béns que d'acord amb l'article 44 de la Llei de l'Estat 16/1985, del 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, tenen la consideració de domini públic i són descoberts a Catalunya s'integren en el patrimoni de la Generalitat.
Article 44 de la Llei de l'Estat 16/1985, del 25 de juny, del patrimoni històric espanyol: son béns de domini públic tots els objectes i restes de materials que posseeixin els valora que son propis del patrimoni històric espanyol i siguin descoberts com a conseqüència d'excavacions, remocions de terra o obres de qualsevol indole o per atzar.

Aquest informe ha de consistir en la valoració individual (o col·lectiva segons les tipologies) de cada peça indicant què és , i quin valor econòmic pot tenir. Cal incloure aquesta informació en forma de fitxa, on caldrà incloure una fotografia.

Exemple d'informació d'una peça individual:

INDICI	NUM. BOSSA	PROCEDÈNCIA	NUM. INDIVIDU	DESCRIPCIÓ	IMATGE	VALORACIÓ	FONT DE REFERENCIA
21/29	1	Clariana de Cardener	1	10 cèntims de coure de la seca de Barcelona. Alfons XII. 1879. Poc desgastat		10€	 *Numismática Española. Catálogo de todas las monedas emitidas desde los Reyes Católicos hasta Felipe VI. pág. 536 Aureo&Calicó*

Exemple d'informació de grups de peces similars:

21/29	14	Pinós Cervera Clariana de Cardener i Hortoneda	2	20 bales d'avantcàrrega. s. XVI-XX.		20€	https://www.etsy.com/es/listing/1286559871/bola-de-mosquete-antigua-de-la-guerra?ga_order=most_relevant&ga_search_type=all&ga_view_type=gallery&ga_search_query=balas+de+mosquete&ref=sr_gallery-1-10&sts=1&organic_search_click=1

L'objectiu d'aquest informe és identificar les peces i atorgar un valor econòmic individual i total del lot decomissat, per tal de conèixer la importància i rellevància del material arqueològic, i poder quantificar econòmicament aquest material, per tal de poder classificar les sancions segons indica l'article 73 de la LPCC: *'les infraccions administratives en matèria de patrimoni cultural són sancionables, si els danys causats al patrimoni cultural poden ésser valorats econòmicament, amb una multa d'entre una i quatre vegades el valor dels danys causats'.*

Per tant, és un pas previ, el de valorar econòmicament el material arqueològic, per després poder classificar la possible sanció a imposar.

En aquest sentit, l'informe que es vol encarregar ha de tenir les parts següents:

1. Assumpte: indicant el cas i codi
2. Fets
3. Objectius
4. Descripció general de les peces: inclouen la fitxa (foto i bibliografia especialitzada)
5. Metodologia de treball i/o classificació
6. Consideracions

Competència. Obligació del Departament de protegir i conservar el patrimoni cultural

El Departament de Cultura té l'obligació de protegir i conservar el patrimoni cultural a través de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
L'incompliment de les obligacions establertes per aquesta Llei té la consideració d'infracció administrativa, llevat que constitueixi delicte.
El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic té la competència, de proposar l'inici dels expedients sancionadors en matèria de patrimoni arqueològic i paleontològic.

Preu del contracte

El preu màxim hora serà de 31,31 euros (més IVA) (tarifa B de tècnic especialista als treballs d'intervenció de documentació i investigació pels quals no és imprescindible el desplaçament i execució de camp i no comporten un pla de seguretat específic). Els preu proposat queda recollit en la documentació del procediment obert per a la contractació dels treballs de direcció i execució de les intervencions arqueològiques i paleontològiques d'urgència al territori de Catalunya durant l'any 2027.

És per tot això que la tarifa que s'aplica és superior al que s'estableix a la *Resolució EMT/2416/2026, de 9 de juliol, per la qual es disposen la inscripció i la publicació de l'Acord parcial del Conveni col·lectiu de treball per al sector de l'arqueologia i la paleontologia de*

Catalunya (codi de conveni núm. 79002595012007), amb la finalitat que l'adjudicatari tingui marge per assumir els salaris i el marge per a despeses generals i benefici industrial.

El contracte es configura com un servei de tracte successiu per preus unitaris, atès que no és possible determinar anticipadament el nombre de decomisos, el nombre de peces ni les hores necessàries per elaborar els informes. El pressupost màxim constitueix, per tant, un límit de despesa i no comporta l'obligació d'exhaurir-lo.

El pressupost base de licitació és de 30.000,00 euros, IVA inclòs, equivalent a 24.793,39 euros, IVA exclòs, més 5.206,61 euros d'IVA. El preu unitari màxim és de 31,31 euros/hora, IVA exclòs. Sobre la base d'aquest preu màxim, els licitadors formularan les ofertes econòmiques.

La tarifa s'ha determinat prenent com a referència la tarifa aplicable al personal tècnic especialista que realitza treballs d'intervenció, documentació i investigació sense desplaçament ni treball de camp, utilitzada en el procediment obert per a la contractació de les intervencions arqueològiques i paleontològiques d'urgència de l'any 2027.

Aquesta tarifa comprèn els costos salarials directes del personal especialista, les cotitzacions empresarials a la Seguretat Social, els costos associats al temps productiu, els costos directes necessaris per elaborar els informes, els costos indirectes o d'estructura i el marge o benefici empresarial. El preu unitari establert correspon als honoraris professionals per hora de servei efectivament prestada, i inclou la totalitat de les tasques necessàries per a l'execució dels treballs, des de l'anàlisi i identificació dels materials fins a la redacció dels informes tècnics corresponents.

Aquest preu no constitueix una retribució salarial, sinó una tarifa professional que integra el conjunt de costos inherents a la prestació del servei.

La rebaixa dels licitadors/-res s'haurà de fer sobre aquest preu unitari, i en base al preu que ofereixi, l'adjudicatari haurà de realitzar tots els informes que se li encarreguin fins a la data màxima de 13 de desembre de 2027 o fins esgotar l'import màxim (30.000,00 € IVA inclòs),

Impossibilitat de dividir aquest contracte en lots.

Atès que és impossible saber quants comisos es portaran a terme al llarg de l'any i per tant, és impossible preveure el número d'informes que caldrà realitzar, i, el seu abast, en termes d'extensió i volum dels comisos, el moment de l'any en què apareixeran i el seu import econòmic i atès que els treballs han de ser realitzats per un especialista en numismàtica i que han de mantenir una coherència formal i tècnica, és inviable el plantejament de lots territorials, temporals o cronològics (atès que també es desconeix quin tipus de material arqueològic es comissarà malgrat que el més destacables són les monedes-, ni quin serà el seu període o la seva cronologia d'adscripció.)

Davant d'aquests condicionants i atesa la necessitat de donar una resposta unitària a aquesta demanda, es considera imprescindible que aquests treballs siguin duts a terme per un/a únic/a adjudicatari/a, especialista en numismàtica (ja sigui autònom o empresa que disposi d'aquest tècnic/a) , de tal manera que, seguint les directrius del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontologia, es puguin aglutinar i agilitzar al màxim la valoració dels treballs arqueològics que han de donar resposta a les peticions dels informes sol·licitats per Mossos d'Esquadra i Agents Rurals.

Falta de mitjans

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic no disposa dels mitjans personals especialitzats per assumir la feina, atès que la tasca a encomanar és altament especialitzada. Així mateix, cal tenir present que l'augment dels casos d'espoli que cada vegada van arribant amb major nombre al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, així com la manca dins el personal tècnic del Servei especialitzat en aquestes tasques d'identificació i catalogació de moneda antiga, requereixen d'un/a tècnic/a extern.

Es requereix d'un/a especialista en numismàtica, és a dir, en l'estudi de moneda. Aquest/a numismata ha de tenir la formació acadèmica en arqueologia, doncs es tracta d'una especialitat dins d'aquesta carrera. Qualsevol persona amb la formació d'arqueologia no té perquè saber desenvolupar aquestes tasques, atès que es requereix d'una formació i experiència específica. Així mateix, el/la numismata ha de conèixer les diverses cronologies històriques en les quals s'ha fet ús de la moneda, és a dir, des dels períodes ibèric – romà fins al segle XIX. Sovint les especialitats en el camp de l'arqueologia es centren en un període històric, mentre que la numismàtica ha d'abastar, com hem indicat, tot els períodes on hi ha hagut circulació monetària.

Així mateix, en els lots comissats també poden haver altres peces arqueològiques metàl.liques que, com arqueòleg/a ha de saber identificar, i per tant, ha de realitzar si s'escau, inventari de materials arqueològics.

Es considera que el coneixement i experiència en la documentació i catalogació de material numismàtic en un ampli ventall cronològic suposa un benefici evident en relació a l'economia, celeritat i eficàcia en l'execució dels respectius lots decomissats, on hi ha barrejat tots tipus de material arqueològic de diverses cronologies històriques.

En relació amb l'experiència addicional del personal adscrit, no es preveu efectuar cap valoració qualitativa o judici tècnic sobre els treballs aportats. La puntuació deriva exclusivament del recompte de les actuacions addicionals acreditades que compleixin els requisits objectius i prèviament definits per a cada subcriteri.

La documentació presentada no és, per si mateixa, l'objecte de valoració, sinó el mitjà d'acreditació d'un fet objectiu: la realització d'un nombre determinat d'informes, estudis, direccions o cursos que compleixin les característiques establertes.

Una vegada verificada la concurrència d'aquests elements reglats, l'aplicació del barem és automàtica: 4, 3, 3 o 2 punts per actuació acreditada, segons el subcriteri corresponent, amb un màxim de cinc actuacions per apartat.

No s'atribueix a l'òrgan de valoració cap marge per ponderar la qualitat, rellevància o dificultat dels treballs.

Regles comunes d'aplicació:

1. Només es puntuaran les actuacions addicionals a les emprades per acreditar la solvència tècnica mínima.
2. Cada actuació només es podrà computar una vegada i en un únic subcriteri.
3. La puntuació s'atorgarà exclusivament pel nombre d'actuacions que compleixin tots els requisits objectius del subcriteri corresponent, sense efectuar-ne una valoració qualitativa.
4. Les actuacions que no permetin identificar inequívocament l'objecte, l'autoria o participació del professional proposat, l'entitat o persona destinatària i, quan sigui exigible, la data d'execució, no seran puntuades.
5. La puntuació resultarà de multiplicar el nombre d'actuacions admeses per la puntuació unitària establerta, amb el límit màxim de cinc actuacions per subcriteri.

Barcelona, 13 de novembre de 2026

M. Teresa Miró i Alaix
Cap del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic